

Sygn. akt V KK 113/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)
SSN Dorota Rysińska (sprawozdawca)
SSN Andrzej Stępka

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **R. I.**

skazanego z art. 190 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, odbyтым w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 27 maja 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego (... 84/14)

od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt ... 1378/12,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 czerwca 2013 r.,
sygn. akt ... 644/12

**uchyła wyrok Sądu Okręgowego oraz utrzymany nim w mocy
wyrok Sądu Rejonowego w zaskarżonej części, dotyczącej
orzeczenia o karze łącznej i w tym zakresie przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w S. skazał oskarżonego R. I. za popełnienie czterech zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów, w tym jednego – opisanego w pkt. 1, wypełniającego dyspozycję art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., dwóch – opisanych w pkt. 2 i 3, wypełniających dyspozycję art. 190 § 1 k.k. oraz jednego – opisanego w pkt. 4, zakwalifikowanego na podstawie art. 157 § 2 k.k. Uznając, że czyny z pkt. 1, 2 i 3 stanowią ciąg przestępstw, Sąd Rejonowy, na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 91 § 1 k.k., wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, zaś za czyn z pkt. 4, karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 91 § 2 k.k. Sąd wymierzył R. I. karę łączną roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat, wymierzając mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda. Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz dwojga pokrzywdzonych odszkodowanie w kwotach po 1.000 zł.

Powyższy wyrok – w całości – zaskarżył obrońca oskarżonego, który w wywiedzionej apelacji zarzucał mającą wpływ na treść tego orzeczenia obrazę przepisów prawa procesowego – art. 7 k.p.k. w zw. z 2 § 2 k.p.k. oraz w zw. z art. 4 k.p.k. – i na tej podstawie domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia oskarżonego od popełnienia wszystkich zarzucanych mu czynów, bądź uchylecia tego wyroku i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 19 grudnia 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając wniesioną apelację za oczywiście bezzasadną.

Tenże wyrok, w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu I instancji w zakresie orzeczenia o łącznej karze pozbawienia wolności, Prokurator Generalny zaskarżył kasacją, wniesioną na korzyść R. I. Wyrokowi temu zarzucił *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy rażąco niesprawiedliwego, bo wydanego z naruszeniem przepisu prawa materialnego - art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. wyroku sądu I Instancji, polegającym na wymierzeniu skazanemu kary łącznej w wysokości roku i 4 miesięcy pozbawienia*

wolności, to jest w wymiarze wyższym od sumy podlegających łączeniu kar jednostkowych, wynoszącej rok i 3 miesiące pozbawienia wolności”. Stawiając ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, przy uwzględnieniu jej kierunku, kwalifikowała się do uwzględnienia w trybie określonym przepisem art. 535 § 5 k.p.k.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że żadnych wątpliwości nie może budzić twierdzenie kasacji, iż będące przedmiotem zaskarżenia, prawomocne rozstrzygnięcie o łącznej karze pozbawienia wolności, wymierzonej R. I., w rażący sposób narusza wskazane w zarzucie skargi przepisy prawa materialnego. Wobec tego, że w sprawie niniejszej oskarżony został skazany za ciąg przestępstw oraz za inne przestępstwo, które pozostawały w zbiegu określonym w art. 85 k.k., podstawę prawną orzeczenia o karze łącznej stanowił przepis art. 91 § 2 k.k. Z treści tego unormowania wynika, że orzekając w takim wypadku karę łączną, sąd stosuje odpowiednio przepisy rozdziału IX, co oznacza, iż obowiązkiem sądu jest przestrzeganie podstawowych, określonych przepisem art. 86 § 1 k.k., reguł jej wymiaru, wyznaczających jego granice od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Reguła ta została w sprawie złamana, skoro łącząc wymierzone kary 10 miesięcy oraz 5 miesięcy pozbawienia wolności, których suma wynosiła rok i 3 miesiące, Sąd Rejonowy wymierzył R. I. karę łączną roku i 4 miesiące pozbawienia wolności, a więc wykraczającą poza tę sumę.

Nie może też być żadnych wątpliwości co do tego, że zaakceptowanie treści opisanego rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy, rozpoznający apelację obrońcy oskarżonego, świadczy o przeprowadzeniu niedostatecznej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji. Na uwadze mieć należało, że wspomniana apelacja obejmowała swym przedmiotowym zakresem całość tego wyroku, ponadto zaś została wniesiona co do winy, co stosownie do treści art. 446 § 1 k.p.k. oznacza, iż została zwrócona przeciwko całości tego orzeczenia, a więc także przeciwko rozstrzygnięciom o karze. Wobec tego, na Sądzie odwoławczym ciążył obowiązek dokonania kontroli tych rozstrzygnięć, jako pozostających w granicach zaskarżenia.

Nawet bez potrzeby sięgania po unormowanie art. 440 k.p.k. można zatem powiedzieć, że Sąd odwoławczy – ignorując opisane powyżej naruszenie prawa materialnego przy wymiarze kary łącznej – rażąco naruszył przepis art. 433 § 1 k.p.k., nakazujący rozpoznanie sprawy w granicach środka odwoławczego. Uchybienie obowiązkom kontrolnym, niezależnym od podniesionych w apelacji zarzutów, było zaś rażące tym bardziej, że poza uwagą Sądu odwoławczego pozostało stwierdzenie Sądu Rejonowego, zawarte w motywach zaskarżonego wyroku, iż przy wymiarze kary łącznej kierował się zasadą asperacji, czemu w sposób ewidentny przeczył omówiony rozmiar rzeczywiście orzeczonej kary.

Rażący charakter naruszenia wymienionych powyżej przepisów prawa materialnego i prawa procesowego jest oczywisty, podobnie jak oczywisty jest wpływ tych uchybień na treść zaskarżonej części wyroku Sądu Okręgowego. Pociąga to za sobą konieczność uchylenia tego orzeczenia w omawianym zakresie. Jednocześnie należy podzielić pogląd Prokuratora Generalnego, że w świetle przytaczanego powyżej stanowiska Sądu I instancji co do zastosowanej przy wymiarze kary łącznej zasady, niezbędne jest również uchylenie orzeczenia tego Sądu. Dokonanie stosownej korekty wyroku przez Sąd Okręgowy nie jest bowiem możliwe w sytuacji niemożności odczytania rzeczywistych intencji Sądu Rejonowego przy wymiarze kary łącznej.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku, polecając Sądowi Rejonowemu, przy ponownym rozpoznaniu sprawy we wskazanym zakresie, respektowanie przedstawionych zapatrywań prawnych (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), jak również treści art. 443 k.p.k.